

A TUDOMÁNYOS ÉLET HÍREIBŐL

Beszámoló a Debreceni Akadémiai Bizottság 2007. évi munkájáról*

A Debreceni Akadémiai Bizottság (DAB) a Magyar Tudományos Akadémiának a régióban található 1066 köztestületi tagját fogja össze. Ez a szám 150-nel haladja meg az előző évit. Az Akadémia köztestületi tagja lehet minden tudományos fokozatot szerzett szakember, ha köztestületi tagságra jelentkezik. Számuk országosan meghaladja a tízezret. Sajnos a régióban (és elsősorban a Debrecenben) PhD fokozatot szerző fiatalok jelentkezési aránya még mindig alacsony.

A régió magas szintű tudományos életének legfőbb biztosítója az itt élő 27 akadémikus és 6 Eötvös-koszorús doktor. A Debreceni Egyetem 2007-ben négy új akadémikust köszönhetett: Csaba Lászlót, Imre Lászlót, Nagy Lászlót és Trócsányi Zoltánt, ketten lettek rendes tagok: Joó Ferenc és Vajda Mihály. A régió MTA közgyűlési doktor képviselőinek száma 15, szinte mindannyian a Debreceni Egyetemen dolgoznak. A tudományos munka a 12 szakbizottság és 73 munkabizottság szervezésében zajlik.

2007-ben több alkalommal is sor került olyan tanácskozásra, amely az MTA feladatkörének pontos megfogalmazásával foglalkozott. Mivel az új Államháztartási Törvény szelleméből kiindulva az államháztartás alrendszereiből csak közfeladat támogatható, az MTA vezetősége mind az eddigi „köztestületi” működés, mind a kutatóhálózat valamennyi költ-

ségvetési támogatását közfeladatok formájában fogalmazta meg. 35 közfeladatot soroltak fel, amelyek közül a legfontosabbak a magyar tudományosság képviselése; a tudományos kutatómunka; minőségbiztosító, hitelesítő referencia rendszer működtetése; a nemzeti értékek fenntartása és védelme; országos alapkutatási pályázati rendszer működtetése; valamint költségvetési fejezetgazdaságból fakadó feladatok.

A DAB elsősorban Debrecen és az Észak-alföldi Régió három megyéje (Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Jász-Nagykun-Szolnok) tudományos életének szervezésében, összefogásában játszik kiemelkedő szerepet. Az érintett régió tudományos közösségei bármikor igénybe vehetik a székházat tudományos ülések, szimpóziumok, konferenciák, poszterbemutatók, vagy akár nemzetközi konferenciák lebonyolítására is. Ezáltal válik a DAB a hazai és nemzetközi kapcsolatok, együttműködések színterévé, résztvevőjévé.

A DAB tevékenysége szorosan összefügg a felsőoktatással is. A vidéki akadémiai bizottságok egyetemi városokban jöttek létre. Az egyetemek szerepe meghatározó az Akadémia életében, így a DAB életében is. Jelenleg a DAB tagjainak kb. 70%-a a felsőoktatásban dolgozik. Egyre jellemzőbb tendencia, hogy az egyetemi oktatók túlterheltek – 28 hallgató jut egy oktatóra – ezért nehezebben

* A DAB 2008. február 27-i közgyűlésére készített beszámoló rövidített és szerkesztett változata.

tudnak elvállalni újabb közfeladatot. A DAB vezetőségének olyan közreműködőket kell találnia, akik képesek időt és energiát áldozni a legfontosabb feladatok vállalására és megoldására.

A DAB fontosnak tartja Debrecennek, a három megye önkormányzatainak és a nagyobb városok kiemelkedő teljesítményt nyújtó intézményeinek vezetőivel, elit szakembereivel való kapcsolatfelvételt. Debrecen vezetése kölcsönös, harmonikus kapcsolatot tart fenn a Debreceni Egyetemmel és a Debreceni Akadémiai Bizottsággal. A Debreceni Önkormányzat együttműködési szerződés formájában 2007-ben is támogatta a DAB-ot. Rácz Róbert megyei elnök találkozott Lipták András DAB elnökkel és Csizmazia Zoltán alelnökkel. Jász-Nagykun-Szolnok Megye Önkormányzata Tudományos Díjjal tüntette ki a Megye Tudományos Testületének elnökét, Őrsi Juliannát, többek között a Jász-Nagykun folyóirat újraindításáért. A díjazottnak ezúton gratulálunk. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Tudományos Testülete évtizedeken keresztül komoly támogatást kapott Nyíregyháza Városi Önkormányzatától. A Megye Tudományos Testületének igazi hajtóereje Kecskés Mihály professzor. Sajnos 2007-ben a Testület anyagi nehézségekkel került szembe és támogatásért fordult az MTA-hoz. Szeptember 28–29-én Nyíregyházán, a Magyar Professzorok Világtanácsának XVI. évi Közgyűlésével egybekötött tudományos ülésen az MTA elnökhelyettesi szinten, a DAB elnökével és több professzorral képviseltette magát. A Nyíregyházi Főiskola oktatói rendszeres vendégei illetve előadói a DAB székház rendezvényeinek.

2007-ben a DAB-ban lebonyolított rendezvények száma meghaladta a két-százat. Ezek fele DAB-os, másik fele fi-

zetős rendezvény volt. A DAB székházban 354 szállóvendéget fogadtunk, akik egyedül vagy párban összesen 600 vendégéjszakát töltöttek itt. Ez 27,4%-os éves kihasználtságot jelent. Neves vendéglelőink közül – a teljesség igénye nélkül – hadd említsük meg Roska Tamás akadémikus, Veres János pénzügyminiszter, Morvai Krisztina, a Civil Jogász Bizottság társelnöke, Michael Ehrke, a Friedrich-Ebert Stiftungtól, Heller Ágnes filozófus, Schöpflin György professzor, Európai Parlamenti képviselő, Tarlós István, Mécs Imre politikusok, Csoóri Sándor író, Kulcsár Szabó Ernő, az ELTE professzora, Hegyi Gyula Európa Parlamenti képviselő, Vasváry Artúrné a Magyar Rákellenes Liga elnöke, Bokros Lajos volt pénzügyminiszter nevét. Doktori védés sajnálatos módon csupán egyetlen volt a székházban. Ezúton is felhívánk a figyelmet erre a lehetőségre.

A 2007. évi Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozat részeként kívántunk megemlékezni a 125 évvel ezelőtt született Kodály Zoltánról. A felkért neves művészek, közéleti személyiségek számára a 2007. október 10-i dátum vált megfelelővé „A zene és az innováció ünnepe” című rendezvény lebonyolítására.¹ A sajátosan ötvözött cím megszületésének az a magyarázata, hogy a Magyar Tudomány ünnepi nyitórendezvényen hagyományá vált az MTA Debreceni Területi Bizottsága Innovációs Díjának átadása. Mivel a nyitórendezvény megszervezésére az októberi dátum nem volt megfelelő, a három megyében elnyerhető Innovációs Díjakat e nagyszabású rendezvény keretei között adtuk át, ezáltal is ápolva a Kamarákkal kiépített jó kapcsot.

¹ A rendezvényen elhangzott előadásokat ld. e számunk Kodály-blokkjában.

latot. Az innovációs díjazottak: Hajdú-Bihar megyében a National Instruments Europe Kft. – virtuális laboratóriumi oktató eszközkészletéért; Jász-Nagykun-Szolnok megyében a Jászkun Volán Zrt. – saját fejlesztésű midibuszáért; Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a Bio-Genesis Környezetvédelmi Kft. – a biohulladékok energetikai célra történő hasznosítására irányuló technológiák tervezéséért. Ezúton is köszönjük az Akadémia anyagi segítségét, amely jelentősen hozzájárult a rendezvény sikeres lebonyolításához.

A Magyar Tudomány Ünnepe ma már nemzeti mozgalommá terebélyesedett. November 3–30. között a DAB székházban 28 rendezvényre került sor, ebből kettő határon túli magyar kutatókkal közös szervezésben. Túlnyomórésztük egész napos volt, de akadt többnapos rendezvény is. Jász-Nagykun-Szolnok megye a TIT-tel közösen a Tudomány Ünnepe kapcsán 10 rendezvényt tartott.

A DAB központi ünnepségére november 6-án került sor, s négy előadás hangzott el: Marosi Ernő, az MTA alelnöke „Tudomány – Művészet” címmel tartott előadásából a valóság tudományos és művészeti összefüggéseiről tájékozódhattunk. Előadást tartott Szász Gábor, a Debreceni Egyetem ATC Agrometeorológiai Observatóriumának professzora „A jelenkori éghajlatváltozás okai, lehetséges tendenciák” címmel. Műszaki területről két előadást hallhattunk. Svélik Csaba, Európa díjas autókonstruktőr „A hidrogén mint hajtóanyag perspektívái a jövő közlekedésében” címmel, Sándor Attila a TIKÖVIZIG árvízvédelmi osztályvezetője a „A Vásárhelyi-terv bemutatása és továbbfejlesztése” címmel tartott előadást.

2007. június 26-án a DAB székház adott otthont az MTA Kihelyezett Elnök-

ségi Ülésének, amelyen a májusi közgyűlés határozatainak megvitatása, a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának stratégiai terve (2008–2012), a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság munkája, valamint a doktori tiszteletdíjak ügyében kiküldött bizottság beszámolója mellett a Debreceni Akadémiai Bizottság tevékenységének tájékoztatója is elhangzott.

A DAB klubban a Debreceni Egyetem Hatvani István Szakkollégiumával közös rendezésben 2007. március 8-án Beke Dezső professzor, a szilárd test fizika tanára tartott előadást „Nanofizika, nanotechnológia, a nanovilág meghódítása” címen. Az előadó érzékletesen vezette át a hallgatóságot a mikrovilág dimenzióiba és megmutatta azoknak a megszámlálhatatlan lehetőségeknek egy részét, amelyekkel manipulálni lehet az anyag nanométerekkel mérhető világában. Beke professzor nagy gondot fordított arra, hogy mindenki számára érthetően prezentálja mondanivalóját. Ezért is, meg a téma újszerűsége és időszerűsége okán is az előadás után a hallgatóság számos kérdéssel fordult az előadóhoz.

2007. március 14-én három összefüggő előadás hangzott el a genetikailag módosított (GM) növények kérdéskörével kapcsolatban: Pusztai Árpád akadémikus (Skót Tud. Akadémia) ismertette azokat az egészségkárosodásra utaló megfigyeléseket, amelyeket genetikailag módosított burgonyával etetett patkányokon észlelt. Az adatok persze még több tekintetben megerősítésre szorulnak. Bardócz Zsuzsa, az MTA doktora a génmódosított termékek szabadalmaztatási körülményeit bírálta. Darvas Béla az MTA Növényvédelmi Kutatóintézetének c. egyetemi tanára azzal foglalkozott, hogy mi lesz a sorsa GM növényeknek a talajban. Erről

még nagyon kevés ismerettel rendelkezünk, a várható hatásokról – és általában a GM növények mezőgazdaságáról – inkább a biotechnológusok próbálnak véleményt mondani, pedig ezt jobban tennék az érdekelt agrár-, ökológiai- és egészségtudományi szakemberek. Konklúzió: ma még veszélyesen hiányosan látják a GM növények termesztéséhez szükséges genetikai ismereteket.

2007. június 7-én, az Ünnepi Könyvhéthez kapcsolódva a Nap Kiadó néhány könyvének bemutatására került sor, mégpedig két vendég, Csoóri Sándor költő és Sebestyén Ilona (Nap Kiadó) jelenlétében. Görömbei András akadémikus mutatta be Csoóri Sándor „Tizenhét kő a parton” c. könyvét. Dávid Gyula könyvről: „In memoriam – Reményik Sándor emlékezete” – „Lehet mert kell” Márkus Béla egyetemi docens tartott tartalmas ismertetőt. Ezt követően ismét Márkus tanár úr szólott: „In memoriam Móricz Zsigmond” – „Fáklya volt kezemben”. Az ismertetések után az est két vendége is beszélt, sőt a hallgatóság is kérdezett és kommentált is.

2007. december 8-án egy ritka gyűjtemény került kiállításra a DAB előcsarnokában. Nagy Pál fizika tanár, a volt DOTE II. sz. Kollégiumának hajdani nevelőtanára bocsátotta kiállításra magyar útlevel és útlevel gyűjteményének egy részét. A dokumentumok a 17. századtól napjainkig kerültek forgalomba. Az igen érdekes kiállítás végig vezette a nézőt a hazai útlevel és útlevel fejlődésének történetén. Bemutatta több jeles, közismert debreceni személy útlevelét, de fölfedezhettünk egy olyat is, amit gróf Széchenyi Istvánnak állítottak ki. Egy, a gyűjtőnek írott levélen Habsburg Ottó aláírása is szerepel. Ezúton is köszönjük a DAB

klub vezetőjének Gomba Szabolcs professzor úrnak a munkáját.

Tavaly az MTA Területi Bizottságai két alkalommal üléseztek. Február 19-én Budapesten, május 18–19-én Pécsen. A tartalmas összejöveteleken szó esett a területi bizottságokra vonatkozó alapszabályról az MTA reformjáról ill. a bizottságok anyagi helyzetéről. A munka mellett a Pécsi Akadémiai Bizottság vendégeként a DAB vezetőségének alkalma nyílt megtekinteni egy drávai hajózás során a Duna–Dráva Nemzeti Park magterületét, ahol Európában egyedülálló módon fészkelnek a kárókatonák. A vezetőség Villány borkultúrájába is bepillantást nyert. A DAB szeretné a már eddig is meglévő jó kapcsolatot a tavaly megalakult hatodik akadémiai bizottsággal, a Kolozsvári Akadémiai Bizottsággal még szorosabbra fűzni.

Október 5-én A Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma (Sárospatak), az Erdélyi Múzeum Egyesület (Kolozsvár), az MTA Miskolci Területi Bizottsága, és az MTA Debreceni Területi Bizottsága közös szervezésben „Szent Erzsébet és hagyománya” címmel tartottak tudományos konferenciát Sárospatakon. A konferencia előadásait a Debreceni Szemle 2008/2. száma jelentette meg.

Terveink közül az egyik legfontosabb, hogy szeretnénk, ha a Magyar Tudomány Ünnepi nyitórendezvény 2009-ben Debrecenben lenne. A vezetőség feladata a Magyar Tudományos Akadémia illetékeinek erre való felkérése. Intézeti bemutatkozásokat szervezünk, az új akadémikusokat a DAB székházban rendezendő előadások tartására kérjük fel, nagyobb szerepet kívánunk vállalni a pályázatok propagálása terén, segítjük a határon túli kutatókat, közös rendezvényeket szervezünk.

A DAB díjai közül a vezetőség a Pro Scientia díjat Abádi Nagy Zoltánnak, a Debreceni Egyetem Észak-amerikai Tanszéke professzorának, a DAB Plakettet Pokorádi Lászlónak, a DE Műszaki Menedzsment és Vállalkozási Tanszék egyetemi tanárának, valamint Szekanecz Zoltánnak, a DEOEC III. Belklinika Reumatológia Tanszéke tanszékvezető docensének ítélte.

A DAB szerényebb összegekkel támogatja a régió ismertebb szerzőit, kutatóit, a nem hivatásos és a pályakezdő kutatókat is. 2007-ben a benyújtott 50 pályázatból 25-öt tudott díjazni, a tavalyihoz képest magasabb összdíjazással, 1 340 000 forint összeggel. A folyóirat és könyv pályázaton 12-en, a pályakezdő kutatók közül hatan, a kutatással hivatászerűen nem foglalkozók közül négyen kaptak támogatást. A díjazottak között négy Jász-Nagykun-Szolnok megyei és egy Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei pályázót találhatunk.

Főtitkári beszámoló

A részletes szakbizottsági beszámolók időre elkészültek és azok szóbeli összefoglalását a szakbizottsági elnökök a DAB 2008. február 13-án tartott tanácsülésén ismertették. A DAB tanácsa a szakbizottságok tevékenységéről szóló beszámolókat elfogadta. Most a jelentések koncentrált összefoglalását terjesztem a Közgyűlés elé.

A *Nyelv- és irodalomtudományi Szakbizottság* rendezvényein az alap kutatás, az elmélet és a gyakorlati alkalmazás szerves egységet alkotott. Ennek érdekében nyelvészeti és irodalmi előadás-sorozatokat, könyvbemutatókat tartottak, műhelybeszélgetést szerveztek a műfordítás kérdéseiről és egy romanisztikai konferenciát is rendeztek. A *Fiatal Tudósok*

Fórumát hetedszer rendezte meg az Irodalomtudományi Munkabizottság. Az elmúlt évben a szakbizottság kiemelkedő rendezvénye volt az Országgh László születésének centenáriumán tartott emléknap. Az emlékező előadások mellett négy könyvet is bemutatottak, köztük Országgh professzor válogatott írásainak gyűjteményes kötetét is, Fésüs László rektor pedig felavatta az Országgh László sétányt.

A *Társadalom- és történettudományi Szakbizottság* igyekezett jelentős szerepet betölteni a tudományos ismeretterjesztésben, valamint a hallgatók és a régió döntéshozóinak és érdeklődő közönségének tájékoztatásában. A regionális szerepkör vállalását jelezte az Erdélyi és Keletmagyarországi szőlőtermeléssel foglalkozó szilágysomlyói, és a Nagyvárad–Debrecen, Hajdú-Bihar – Bihar Eurorégió határon átnyúló együttműködéseivel foglalkozó két konferencia. A Politikatudományi Munkabizottság neves előadók bevonásával, országos kitekintésben segített a politikai problémákkal kapcsolatos véleményformálásban. A Történettudományi Munkabizottság társszervezőként részt vett a Szent Erzsébet év konferenciáin Sárospatakon, Csíksomlyón és Budapesten. Könyvbemutatókat is szerveztek, többek között Romsics Ignác, Pritz Pál és Földes György részvételével.

A *Jogi- és közgazdaságtudományi Szakbizottság* 2007. évi célkitűzései közé tartozott a sikeres közgazdaságtudományi előadássorozatok és konferenciák továbbvitele és egyéb szakmai rendezvények szervezése szoros együttműködésben a DE Közgazdaságtudományi Karával és a Magyar Közgazdasági Társaság megyei szervezetével. Nagy érdeklődés kísérte a „*Fecseg a felszín, hallgat a mély*” című gazdaságpolitikai konferenciát, az írószági Limerick megye bemutatását és a

„Régió – Versenyképesség – Tudás” című tudományos konferenciát. A beszámoló időszakában megrendezésre került egy színvonalas jogtudományi konferencia is.

A *Neveléstudományi, Művelődéstudományi és Pszichológiai Szakbizottság* rendezvényei közül kiemelkedő volt az V. Kiss Árpád Emlékkonferencia, amelyen több szekcióban, népes előadógárda elemezte az interdiszciplináris pedagógia és az eredményesség akadályai témát. A Felsőoktatás-Kutató és Fejlesztő Központ nyilvános alakuló ülésének keretében került sor az „*Oktatás és egyház Közép- és Kelet-Európában, a posztoszocialista országok egyházainak szerepe az oktatásban a politikai átalakulás után*” című konferenciára. A szakbizottsághoz is kötődő OTKA-kutatócsoport a budapesti könyvünnepen és Debrecenben is bemutatta „*A 'Debreceni Iskola' Neveléstudomány-történeti vázlat*” című kötetét, amely a Gondolat Kiadónál jelent meg. Mindkét helyszínen Pléh Csaba, az MTA főtitkárhelyettese méltatta a tanulmánykötetet.

A *Bölcséleti, Művészet- és Ókortudományi Szakbizottság* az európai civilizáció antik örökségének vizsgálatát állította előtérbe, különös tekintettel az iskolára és a nevelésre, illetve a jelenlegi Európa erkölcsi értékeire. „*Az Európa értékei – az értékek Európája*” című konferencia átfogó, interkulturális igénnyel, több külföldi előadóval, komoly érdeklődés mellett zajlott. Újszerű volt, hogy három különböző iskola mutatta be vizsgálati eredményeit: az ELTE Eötvös Collegiuma, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem és a Debreceni Egyetem. A szakbizottság aktívan közreműködött a 2007 októberében tartott „*A zsarnokság szépsége – a totalitarizmus esztétikája*” című konferencia szervezésében. A fő referátumokat Heller

ferátumokat Heller Ágnes, Vajda Mihály, Radnóti Sándor, György Péter és Pernecky Géza tartották. Az Epigraphikai Munkabizottság egyrészt megemlékezett Sarkady János születésének 80. évfordulójáról, másrészt új tudományos eredményeket mutattak be az epigraphica és az ókortörténet területéről.

A *Matematika-fizika Szakbizottság* eredményesen tevékenykedett a nemzetközi tudományos kapcsolatok ápolása és a tudományos közvélemény formálása terén. Elősegítették a kutatók, egyetemi oktatók és az iskolai tanárok egymásra találását. Intenzív kapcsolatban voltak a kelet-magyarországi és a szomszédos térségek szakembereivel. Az Informatikai Munkabizottság kétszer szervezte meg a Gyíres Béla informatikai napot, illetve ők rendezték az alkalmazott informatika 7. nemzetközi konferenciáját. A Matematikai Munkabizottság a csoportelmélet témakörében tartott konferenciát. A Fizika Munkabizottság megrendezte a „*Fizikusnapok*”-at, a harmadik „*Részecskefizika diákműhely*”-t és első alkalommal a „*Kutatók éjszakája*” elnevezésű programot.

A *Mezőgazdasági Szakbizottság* 7 munkabizottságának rendezvényei 2105 főt vonzottak, ahol számos fórumon elemezték a mezőgazdaság nehézségeit, az egyik ilyen rendezvény előadója a pénzügyminiszter volt. Az Állattenyésztési Munkabizottságban az állattenyésztő telepek munkájának elemzése volt kiemelkedő. A Növénytermesztési Munkabizottság sorra vette a búza-, a kukorica- és a napraforgó-termesztés aktuális kérdéseit. Az Agrárökonómiai Munkabizottság megszervezte az AVA-3 Nemzetközi Konferenciát. A Kertészeti Munkabizottság szilva-, dió-, paprika-, dinnyetermesztési tanácskozásokat szervezett, értékelve a zöldség-gyümölcs ágazat helyzetét. Az

Erdészeti és Vadgazdálkodási Munkabizottság többek között az erdőspusztai viharok kérdéseit és az energetikai célú ültetvények létesítését vizsgálta meg. A Növénynemesítési Munkabizottság Karcagon, Nyíregyházán és Kisvárdán tartotta rendezvényeit fajtabemutatók keretében, kiemelve az ökológiai gazdálkodás követelményeit. A Környezetgazdálkodási, Területfejlesztési és Műszaki Munkabizottság tevékenységét a doktoranduszokkal való törődés jellemezte.

A szakbizottság ebben az évben egy 8. munkabizottság megalakítására tett javaslatot, amely a növényvédelemmel kíván majd foglalkozni. A szakbizottság a Magyar Tudomány Ünnepe keretében tizenegy tudóst köszöntött kerek születésnapjára. Az évfordulójuk alkalmából a DAB Székház nagyerőmű megújuló tudósjelöltek körében.

Az I. Orvostudományi- és Biológiai Szakbizottság több kisebb alkalom mellett 19 nagyobb rendezvényt tartott, ahol 4041 fő vett részt. Több rendezvényükön határon túli magyarok, valamint holland, francia, egyesült államokbeli és marosvásárhelyi résztvevők is aktívan szerepeltek. Mind a 13 munkabizottság legalább egy alkalommal rendezett tudományos, ill. továbbképző előadásorozatot. Hét országos és egy nemzetközi konferenciát rendeztek. A Geriátriai Munkabizottság szintén együttműködött az idősek egészségügyi és szociális ellátását végző intézményekkel és civil szervezetekkel, valamint a hitéleti és karitatív szolgálatot nyújtó egyházakkal, és folytatták a szakmai közéletben való megjelenésüket. Az Endokrinológiai és Anyagcsere Munkabizottság a jódlhiány jelentőségének megismertetéséért és a „metabolikus szindróma” legújabb kutatási eredményeinek, kezelési irányelveinek széles körű terjesztéséért tett sokat.

Az Agrártudományi Centrum Zöldségtermesztési Tanszékével és más partnerekkel az egészséges táplálkozást szolgáló élelmiszer-alapanyagok és táplálék-kiegészítők kifejlesztésére tettek lépéseket. Szoros regionális együttműködést valósított meg a Neonatológiai Munkabizottság a Miskolci Akadémiai Bizottság testvérszervezetével együttműködve. A Sejt- és Molekuláris Élettani Munkabizottság – 9 partnerrel együtt vett és vesz részt az Európai Unió 5. keretprogramjában. A Gyógyszerészeti Munkabizottság a Debreceni Egyetem Gyógyszerésztudományi Karával és a Magángyógyszerészek Országos Szövetségével karöltve – hazánkban elsőként – Gyógyszeres Terápia Menedzsment konferenciasorozatot indított el. A Kardiológiai Munkacsoport rendezvényein hangsúlyt helyeztek a kardiológiai prevenció kérdéseire, valamint a legújabbban forgalomba került kardiológiai gyógyszerek és a már évtizedek óta alkalmazott szerek összevetésére és a gyakorlati tapasztalatok kiértékelésére. A Nephrologiai és Hypertonia Munkabizottság a XII. Nephrologiai Napokat tartotta meg, amelyen az ország minden részéből és határon túlról is érkeztek résztvevők.

A II. Orvostudományi- és Biológiai Szakbizottság 11 tudományos rendezvényt bonyolított le a 2007. évben. Tárgyalásra kerültek az immunológia, az onkológia aktuális problémái mellett a korszerű, jövőbe mutató fogászati eljárások, valamint ezek sportbiológiai vonatkozásai. A szakbizottságnak sikerült az interdiszciplinaritást erősítenie. Ebben élen járt az Onkológiai és Immunológiai Munkabizottság, amely kiemelten foglalkozott interdiszciplináris és interregionális problémák napirendre tűzésével, hazai és külföldi kutatók részvételével. A rendezvé-

nyek jelentős hányadát közösen rendezték a Magyar Allergológiai és Klinikai Immunológiai Társasággal, a Magyar Gyermekegyorvosok Társasága Gyermekonkológiai Szekciójával és a Magyar Rákellenes Liga Északalföldi Regionális Központjával. A Stomatológiai Munkabizottság rendezvényein nemcsak minősített kutatók, hanem a régió fogorvosai is nagy számban részt vettek. Az Onkológiai Munkabizottság május 18-i rendezvényét a Magyar Gyermekegyorvosok Társasága Gyermekonkológiai Szekciójával és a Román Gyermekegyorvosok Társaságával közösen rendezte, amelyen a társaságok minősített és nem minősített orvosdoktorai vettek részt. A szakbizottság célja volt az is, hogy a legkorszerűbb tudományos eredményeket a lakosság és a civil szféra felé minőségi szinten továbbítsák, és a média segítségével terjesszék a korszerű orvosbiológiai szakismereteket. A média nyilvánossága előtt tájékoztatták a régió lakosságát a méhnyakrák megelőzhetőségéről, illetve a magyar és a román gyermekonkológusok példaértékű együttműködésének tizedik évfordulójáról. A Sportbiológiai és Mozgásszervi Munkabizottság 2007. január 24-én elvesztette társelnökét, dr. Szilágyi Tibor nyugdíjas egyetemi tanárt, aki 1975-ben megalakította a munkacsoportot és attól kezdve vezetője, irányítója, elnöke, az utóbbi két évben társelnöke volt. Halálával kiváló szakembert veszítettünk. A munkabizottság áprilisban választást tartott, amelyen dr. Szepesi Kálmán elnöknek a tagság megköszönte munkáját. A munkacsoport új elnöke dr. Varga Lehel megyei vezető sportfőorvos lett. Titkárnak újra választották dr. Fésüs László testnevelő tanárt.

A *Műszaki Szakbizottság* megrendezte a „*Műszaki Tudomány az Észak-Alföldi Régióban*” című konferenciát. Tovább

folytatódott a szakbizottság elektronikus kiadványának, a „*Műszaki füzetek*”-nek a megjelentetése. A szakbizottság a különböző nemzetközi fórumokon bemutatott eredményeit összesen 27 idegen, és 64 magyar nyelvű közlemény, előadás, publikáció reprezentálja. A régió műszaki-tudományos életének legjelentősebb eseménye volt 2007-ben, hogy a Debreceni Egyetem Műszaki Főiskolai Kara nevet változtatott, és Műszaki Kar néven működik tovább. Ezzel a műszaki felsőoktatás területén megjelent az első egyetemi szintű oktatási szervezet a régióban. A Magyar Akkreditációs Bizottság eddig a Létesítmény mérnök MA szak indítását támogatta, illetve akkreditálás alatt áll a Gépészeti modellezés MA szak és a Gépészeti Tudományok Doktori Iskola is.

A *Kémiai Szakbizottság* 6 munkabizottsága 10 rendezvényt szervezett. Tagjai több mint 50 hazai és nemzetközi előadást tartottak és posztert mutattak be. Ez a tudománydiplomáciai tevékenység igen jelentős. A Kémia Oktatása Munkabizottság tagjai aktívan közreműködtek annak a petíciónak a megfogalmazásában, amelyben a természettudományos tantárgyak óraszámának tervezett csökkentése ellen emelték fel szavukat.

Az Európai Régió elvárásainak megfelelően a Polimer Munkabizottság kapcsolatot tart az aradi és nagybányai, valamint szatmári egyetemekkel, a Mezőgazdasági Kémiai és Élelmiszerfeldolgozási Munkabizottság pedig kapcsolatot épített ki a kolozsvári és nyitrai egyetemekkel. A Spektrokémiai Konferenciára minden évben jönnek analitikai kémikusok a Vajdaságból (Újvidéki Egyetem), Romániából (Babes–Bolyai Egyetem), Szlovákiából (Kassai Műszaki Egyetem, Kassai Safarik Egyetem, Nyitrai Egyetem) és Ukrajnából (Ungvári Egyetem).

Az 51. Magyar Spektrokémiai Vándorgyűlés idén Nyíregyházán kerül megrendezésre, amely a Nyíregyházi Főiskola analitikai kapacitásaiban, lehetőségeiben történt nagyarányú fejlődést és az új gyakorlati kutatási irányok bemutatását célozza. Jelenleg is folynak az előkészületei a IV. Kárpát-medencei Környezettudományi Konferenciának, amely Debrecenben kerül megrendezésre 2008. március 28-29-én, ahol a hazai kutatókon kívül nagyszámú előadó jelentkezett be a környező országokból.

A *Környezettudományi Szakbizottság* rendezvényei közül kiemelt jelentőségű volt a *34. Környezetvédelmi Világnap*. A Magyar Tudomány Ünnepe rendezvény-sorozat idején megrendezésre került a „*Biológiai és Ökológiai Intézet Napja*” című konferencia kilenc előadással. A Humánökológiai Munkabizottság tagjai és a TIT Jurányi Lajos Egyesületének Biológiai Szakosztálya sikeres kerekasztal beszélgetéseket szervezett Nyíregyházán.

A Környezetföldtani és Paleoökológiai Munkabizottság az Ásvány- és Földtani Tanszékkal együtt köszöntötte 70. születésnapján Gyarmati Pált, a DE magántanárát. A 19 előadást felvonultató rendezvény a földtudományok kutatóit nagy számban vonzotta.

Születésének 100. évfordulóján Peja Győző Kossuth díjas gimnáziumalapító igazgatóra, a kiváló geomorfológusra emlékeztek tisztelői a Tájé földrajzi Munkabi-

zottság társszervezésében megtartott emlékkonferencián. A Környezettudományi Szakbizottság munkaértekezletet rendezett az „Éghajlatváltozások szakterületi megítélésben” címmel, amely lehetővé tette, hogy a témát a maga összetettségében vitassák meg a különböző oktatók-kutatók, rendkívül őszinte hangnemben és igen differenciált megközelítésben. A szakbizottság több munkabizottsági tagja is részt vállalt, főszervezőként pedig dr. Mészáros Ilona, a Szárazföldi Ökológiai Munkabizottság elnöke végzett hatalmas munkát a 28. Országos Tudományos Diákköri Konferencia – Biológia Szekció üléseinek debreceni lebonyolításában. A résztvevők száma meghaladta a 400 főt. A Környezettudományi Szakbizottságban egy új munkabizottság megszervezése indult el, és várhatóan 2008-ban kezdi meg működését a Megújuló Energetikai Munkabizottság.

Tisztelt Közgyűlés!

Az elnökség nevében köszönöm a szakbizottsági elnökök és titkárok lelkiismeretes munkáját, amely 2007-ben is magas színvonalon tartotta szakbizottságaink tevékenységét. A DAB 12 szakbizottságának 73 munkabizottságában összesen 13 529 fő volt a résztvevők száma.

Kérem, hogy a szakbizottságok 2007. évben végzett munkájáról szóló összefoglalómat a Közgyűlés tagjai szíveskedjenek elfogadni.

Fekete Károly